NTM är skräddarsytt för nordiska mjölkbönder

Anders Fogh, Morten Kargo, Emma Carlén och Elina Paakala

Mjölkpriset i våra nordiska länder ligger högre eller på samma nivå som i andra länder. Mjölkproduktionen i våra länder karaktäriseras även av högre kostnader och av att konsumenterna i stor utsträckning efterfrågar hög produktkvalitet och en god djurvälfärd.Korna måste också producera i tempererat eller kallt nordiskt klimat. Detta ger specifika prisförhållanden som är unika för våra länder. Det Nordiska Totalindexet – NTM - tar hänsyn till dessa specifika prisrelationer. NTM är därför skräddarsytt för nordiska mjölkbönder.

Störst avelsframsteg för ekonomiskt viktiga egenskaper

I NTM tas hänsyn till den ekonomiska effekten av att förbättra varje ingående egenskap. Exempelvis så innebär en extra indexenhet för proteinavkastning 1,2 kg extra producerat protein per laktation. Mejerierna betalar för det extra mjölkproteinet men samtidigt så kostar det extra att producera mer protein. Den ekonomiska effekten beaktar skillnaden mellan pris och kostnad. Motsvarande beräkningar genomförs för fruktsamhet, juverhälsa och alla andra egenskaper som ingår i NTM. Det är viktigt att inse att minskade kostnader, såsom ett minskat antal veterinärbehandlingar tack vare friskare kor, är lika viktigt för att förbättra gårdens lönsamhet som en ökad avkastning är.

De ekonomiska effekterna av alla egenskaper översätts till viktfaktorer, som förklarar den ekonomiska betydelsen för varje egenskap, och NTM kan därefter beräknas.Detta sätt att beräkna NTM maximerar det ekonomiska värdet av en NTM-indexenhet. Med andra ord, användning av tjurar som selekterats baserat på NTM ger mest avelsframsteg för de egenskaper som har störst ekonomisk betydelse. Men alla egenskaper beaktas.

Om priset på protein var dubbelt så högt som det är idag och kostnaderna för att producera det var oförändrat, så skulle den ekonomiska fördelen av att producera mer protein vara större och protein skulle ha en högre relativ vikt i NTM i jämförelse med dagens vikt. Användning av tjurar med höga NTM skulle då ge högre framsteg i proteinavkastning.

Utländska totalindex ger troligen inte bäst ekonomiskt resultat

Styrkan av NTM är att det baseras på de faktiska prisrelationerna i våra nordiska länder. I många andra länder, till exempel Nya Zeeland och USA, är prisrelationerna inte de samma, vilket reflekteras i deras totalindex. Det kan bero på att veterinärkostnaderna är lägre eller att bättre mjölkkvalitet inte betalas för av mejerierna. Dessutom kan hormonbehandlingar vara vanligt förekommande och foderkostnader vara lägre tack vare bland annat billigare mark.

Att använda tjurar i Norden som är rankas högt enligt Nya Zeelands eller USAs totalindex kommer fortfarande ge avelsframsteg för viktiga egenskaper såsom avkastning, hälsa och exteriör. Men det erhållna framsteget för olika egenskaper kommer att skilja sig från det som erhålls med NTM och det kommer inte att vara ekonomiskt optimalt för nordiska mjölkbönder.

Även om man jämför med totalindex från andra europeiska länder, med produktionsförhållanden som mer liknar de vi har i Norden, så är NTM att föredra. Delvis på grund av vi har unika registreringar för hälsoegenskaper och semin.

NTM är tillgängligt för alla tjurar – oavsett ursprung

NTM är så klart tillgängligt för nordiska tjurar, men även för utländska tjurar baserat på den internationella jämförelsen av tjurar via Interbull. Därför är det bra att alltid fråga efter NTM när man som nordisk mjölkbonde köper sperma.

NTM ger framsteg för alla egenskaper

Resultat visar att selektion för högt NTM ger avelsframsteg för alla ingående egenskaper. Figuren visar den genomsnittliga ökningen för utvalda egenskaper när NTM ökar med en enhet. Exempelvis så ökar avkastning och överlevnad med omkring 0,6 enheter när NTM ökar med en enhet.

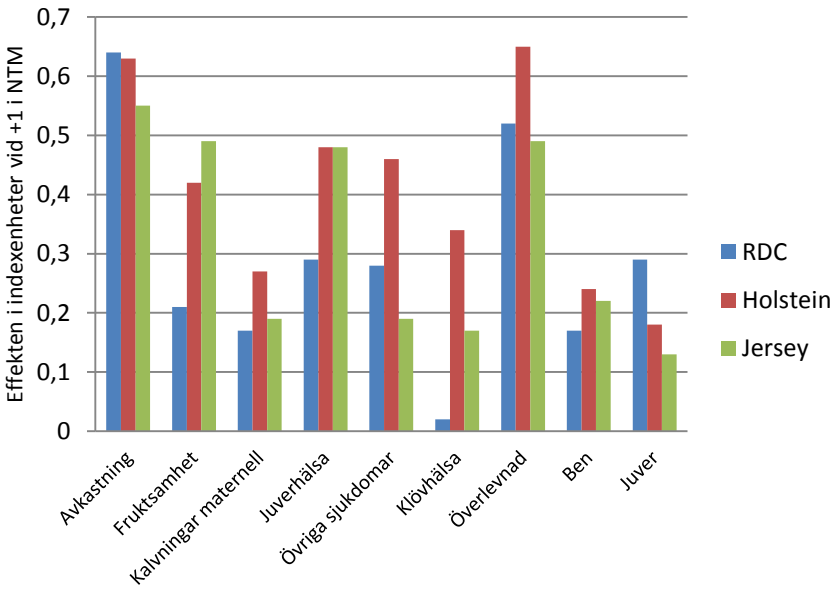

Effekten av att öka NTM med en enhet på avelsframsteget (i indexenheter) för utvalda ingående egenskaper.